ieder(in)

Ministerie van VWS
Ministerie van BZK
Ministerie van J&V

Onderwerp
Internetconsultatie tijdelijke wet testbewijzen covid-19

Datum	**Referentie**	**Inlichtingen bij**	**Bijlagen**
15-03-2021	21-0665/TH	[redacted], [redacted]@iederin.nl	

Reactie op internetconsultatie Wijziging van de Wet publieke gezondheid in verband met het stellen van tijdelijke regels over de inzet van een negatieve testuitslag voor het virus SARS-CoV-2 (Tijdelijke wet testbewijzen covid-19)

Maatregelen tegen covid mogen geen mensen uitsluiten

Voor ruim 2 miljoen mensen met een beperking en/of chronische ziekte heeft dreiging van een mogelijke covid-besmetting en de genomen maatregelen een onevenredig negatieve invloed op hun leven. Bij elke genomen maatregel (van invoering beschermingsmiddelen en tests tot het vaccinatiebeleid) zijn hun belangen en positie niet vanzelfsprekend meegewogen. Terwijl het VN-verdrag Handicap daar heel duidelijk in is. Ook in risicovolle situaties en humanitaire noodsituaties hoort de volledige en daadwerkelijke participatie van mensen met een beperking of chronische ziekte voorop te staan. Daarom moeten ook hun belangen zorgvuldig worden meegenomen in de maatregelen om weer terug te keren naar een situatie waarin weer lijfelijk aan activiteiten kan worden deelgenomen.

Deze inbreng van Ieder(in) is om die reden dan ook gericht op toegankelijkheid en het niet uitsluiten van mensen. Ons uitgangspunt is dat het invoeren van een systeem om veelvuldig te testen niet mag leiden tot achterstand van (groepen van) mensen. De uitvoering van dat systeem dient in ieder geval aan de in dit document beschreven randvoorwaarden te voldoen, zodat het systeem voor zo veel mogelijk mensen met chronische ziekten en beperkingen toegankelijk is.

Daarnaast vinden wij het van belang dat ook bij toekomstige ontwikkelingen het gelijkheidsprincipe voorop moet staan. Want ook als heel Nederland optimaal gevaccineerd is, is het niet voor iedereen met een beperking of chronische ziekte vanzelfsprekend om zorgeloos deel te nemen aan activiteiten. Een inclusief testbeleid kan een belangrijke schakel zijn om weer deel te nemen aan

Bezoekadres
Churchilllaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@iederin.nl
I www.iederin.nl

KvK 30250451
Bank NL28 ABNA 0973 89 41 21

het maatschappelijke leven. Dit wijzigingsvoorstel zou wat ons betreft daarom ook toepasbaar moeten zijn voor andere activiteiten zoals sociale contacten en participatie. Dit samen met de inrichting van goede toegang tot het onderwijs en daaraan gerelateerde activiteiten als stage en praktisch onderwijs, waarbij overigens ook de leerkrachten niet vergeten moeten worden.
Iedereen moet getest kunnen worden, en wel op een manier die toegankelijk, bereikbaar en gratis beschikbaar is.

Naast het uitgangspunt dat door testen breed in te zetten ervoor wordt gezorgd dat er weer meer mogelijk wordt voor velen, moet ook meegenomen worden dat door het goed opzetten van een laagdrempelige teststructuur de risico's voor mensen met een beperking en/of chronische ziekte worden beperkt. Waarmee deze groep meer perspectief voor de toekomst geboden kan worden inclusief voor die groepen die nog niet gevaccineerd zijn en zij die niet gevaccineerd kunnen (of willen) worden.

Toegankelijkheid is ook onderdeel van het advies van de werkgroep corona Testbewijzen "Veilig en versneld open met verantwoord testbeleid".

Hieronder een overzicht van de aandachtspunten van Ieder(in):

Zet de mens centraal in beleid
Zorg conform het doel van het VN-verdrag Handicap dat er gebruik wordt gemaakt van inclusief ontwerp; zodat de gebruikte middelen voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk zijn en er geen belemmeringen zijn in gebruik.

Beschikbaar en bereikbaar

Testen en testlocaties:

- Testen dienen in alle gevallen gratis beschikbaar te zijn. Zodat er geen discriminatie op basis van inkomenspositie kan plaatsvinden.
- De testlocaties dienen toegankelijk en bereikbaar te zijn, ook met OV, lopend, fietsend etc.
- Alternatieve mogelijkheden om bijvoorbeeld thuis, op school of via de huisarts een test te laten uitvoeren dienen beschikbaar te zijn.

Niet alleen digitale middelen:

- Voor mensen die niet digitaal vaardig zijn is een app niet de oplossing.
- Ook kan niet iedereen zich een smartphone veroorloven, dat staat los van digitale (on)vaardigheid of beperking.
- Voor smartphonegebruikers is het daarnaast belangrijk dat duidelijk is op welke versie van IOS en Android een applicatie kan draaien. Voorbeeld: Met een wat oudere maar nog prima werkende I-phone kun je bijvoorbeeld de app Coronamelder niet gebruiken.

In al deze situaties is een alternatief (papier) nodig.

ieder(in)

Toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen

Testen met ervaringsdeskundigen: Zorg dat vanaf de ontwerpfase zowel op inhoud/informatie maar ook op toegankelijkheid en bruikbaarheid getest wordt door een representatieve groep ervaringsdeskundigen. Op begrijpelijkheid, logische stappen en navigatie, digitale toegankelijkheid m.b.t. visuele, auditieve en motorische, cognitieve en psychische aspecten en overall op de inhoudelijke begrijpelijkheid van de informatie.

Meerdere communicatiekanalen voor ondersteuningsvragen: Voor informatievragen en ondersteuning bij bijvoorbeeld het installeren en gebruiken van digitale en schriftelijke testbewijzen; in ieder geval mail en telefoon maar ook chat en brief zijn wenselijk voor specifieke groepen. Zorg bij de informatiepunten dat medewerkers goed geïnformeerd zijn over de diversiteit aan vragen en behoeften van mensen. Betrek ervaringsdeskundigen ook bij het opstellen van de scripts daarvoor. Zorg bij een telefonische helpdesk ook voor de mogelijkheid voor gebarentaligen om met een automatische doorschakeling met Tolkcontact d.m.v. ondersteuning met een teletolk met de helpdeskmedewerker te communiceren.

Meerdere communicatievormen: Voor gebarentaligen is het van belang dat de informatie ook in gebarentaal (in ieder geval NGT) beschikbaar is. Voor deze groep volstaat een schriftelijke variant niet omdat in veel gevallen gebarentaal de moedertaal is en dat is wezenlijk anders dan geschreven Nederlands.
Voor filmpjes e.d. is het van belang dat die naast ondertiteling ook voorzien zijn van gebarentaal (NGT) en van audiodescriptie voor mensen met een visuele beperking.
Informatie op website, flyer etc. moet ook voor laaggeletterden in een eenvoudige versie beschikbaar zijn, m.b.v. eenvoudig taalgebruik, pictogrammen, afbeeldingen etc.

Onderwijs

De doelstelling van testbewijzen in (onderdelen van het) mbo en ho is om fysiek onderwijs weer op grotere schaal mogelijk te maken. Voorwaarde voor deze opschaling is dat fysiek onderwijs voor alle betrokkenen veilig kan plaatsvinden. Daarom is het van belang dat onderwijsinstellingen verantwoordelijkheid nemen voor het testbeleid van studenten én onderwijspersoneel, en daarbij rekening houden met studenten en docenten met een beperking of kwetsbare gezondheid.

Behoud van afstandsonderwijs: Voor studenten die zich niet kunnen laten testen vanwege hun beperking, of ondanks de testbewijzen nog steeds gezondheidsrisico lopen bij fysiek onderwijs, geldt dat instellingen vanuit hun zorgplicht zich ertoe inspannen dat ook die studenten op een goede manier onderwijs kunnen volgen, waar mogelijk fysiek onderwijs. Voor studenten met een energiebeperking of ziekenhuisafspraken is echter juist afstandsonderwijs een uitkomst, vanwege de flexibiliteit die het biedt. Opschaling van het fysieke onderwijs mag niet tot gevolg hebben dat de mogelijkheid tot het volgen van afstandsonderwijs voor deze groep studenten weer afneemt.

Praktisch onderwijs en stages: Zorg dat het gebruik van testbewijzen ook toegepast wordt op alle vormen van onderwijs die normaliter buiten de instelling plaatsvinden (zoals stages maar ook praktijkopdrachten). Op het moment dat praktijkgericht onderwijs meer mogelijk wordt, is het van belang dat onderwijsinstellingen zorg dragen voor goede alternatieven voor studenten die vanwege gezondheidsrisico nog geen toegang hebben tot fysiek onderwijs buiten de instelling.

Fysieke begeleiding en verzuim: Studenten die op dit moment al gebruik maken van de uitzondering op online onderwijs, namelijk de ruimte voor fysieke begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsvraag, maar die zich vanwege hun beperking niet kunnen of willen laten testen, dreigen met de inzet van testbewijzen toegang te verliezen tot die fysieke begeleiding op de instelling. Het is van belang dat deze groep studenten toegang houdt tot fysieke begeleiding, óók als zij geen testbewijs kunnen overleggen. Voor hen zijn online alternatieven niet altijd voldoende. Daarnaast mag dit geen aanleiding vormen voor meldingen van verzuim bij de Onderwijsinspectie.

Voor vragen of nadere toelichting kunt u uiteraard contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Beleidsmedewerker toegankelijkheid